

100 Հարց Ս.

Հաղորդութեան Մասին

94) Եր՞բ մեր պատմութեան մէջ առաջին անգամ կ'արծարծուի բաղարջ հացի եւ անապակ բաժակի խնդիրը:

Ծիսաստուածաբանական այս խնդիրը հայոց եւ բիւզանդական եկեղեցիներու միջեւ քննարկուածի նիւթ կը դառնայ Զ. դարի վերջը: Այս մասին մեզի հասած վաղագոյն վկայութիւնը պահպանուած է Յունարէն թարգմանութեամբ հայ քաղկեդոնական միջովայրին ստեղծուած Պատմութիւն հայոց հարցի մասին» երկին մէջ, ուր կը մէջբերուի Մովսէս Բ. Եղիավարդեցի կաթողիկոսի (574-604) յայտնի արտայայտութիւնը: Վերջինս 591-ին կը մերժէ Կ. Պոլիս երթալու Մորիկ կայսեր առաջարկը՝ պատճառաբանելով. «Ես չեմ անցնի Ազատ գետը, չեմ ուտի փռան հացը եւ չեմ խմի ջրահառն տաք գինին»: Ուսումնասիրողներու կարծիքով՝ Մովսէս կաթողիկոսի կտրուկ պատասխանին պատճառը ջուր աւելցնելուն ու խմորեալ հացի օգտագործումն էին Քաղկեդոնականներու կողմէ, որը հակառակ էր մեր ծիսական ավանդութեան: Այստեղէն կարելի է նաեւ եզրակացունել, որ հայերս ասկէ առաջ արդէն իսկ կը գործածէինք բաղարջ հացը եւ անխառն գինին:

ԱՂԱՆԴԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ 3. ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐԴԻՆ՝ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Յիսուս ինք բազմաթիւ առիթներով եւ բազմաթիւ կերպերով զգացուց իր աստուածութիւնը: Կարդացէ՛ք սա համարները. Յովհ. 10.30-33: Նոյնիսկ խաչելութենէն ետք այդ մասին կասկածող թովմաս առաքեալը գինք յարութիւն առած Յիսուս ինք բազմաթիւ առիթներով բազմաթիւ կերպերով զգացուց իր աստուածութիւնը: Կարդացէ՛ք այս համարները. (Յովհ. 10.30-33): Նոյնիսկ խաչելութենէն ետք այդ մասին կասկածող թովմաս առաքեալը գինք յարութիւն առած տեսնելէն ետք ըսաւ. «ԻՄ ՏԵՐՍ ԵՒ ԻՄ ԱՍՏՈՒԱԾՍ» (Յովհ. 20.28): Ա. Յովհ. 5.20-ը ամենայտուակ ձեռով կ'ըսէ. «Գիտե՛ք, թէ Աստուծոյ Որդին եկաւ ու մեզի կարողութիւն տուաւ՝ որ ճշմարիտը ճանչնանք: Մենք այդ ճշմարիտին մէջն ենք, իր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսին մէջ: ԱՆԻԿԱ է ՃՇՄԱՐԻՏ ԱՍՏՈՒԱԾՆ ՈՒ ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ»:

Միրելի ընթերցող, ճՐԱԳ քերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՃՐԱԳ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ - ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ - Bourj-Hammoud, P.O.Box 80810 -Tel/Fax:01-258300- facebook-ի էջ jerak ճրագ քերթ

ԲՈՒ ԽՕՍԲԵՂ ԽՄ ՈՏԹԵՐՈՐԿ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽՂՆԵՐՈՐԿ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ՃԱ. ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 4 ՓԵՏՐՈՒԿԱՐ 2018

ԹԻՒ 5

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ Ես. 63.18-64.12: Տիտ. 1.1-11 ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 7.37-52

Տօնին վերջին եւ հանդիսատար օրը, Յիսուս ոտքի կանգնած՝ բարձրաձայն կ'ըսէր. «Ով որ ծարաւ է՝ թող ինձի գայ եւ խմէ: Ով որ ինձի կը հաւատայ, ինչպէս Սուրբ գիրքը կ'ըսէ. «Անոր սիրտէն կենսատու ջուրի գետեր պիտի բխին»:

Յիսուս ասիկա կ'ըսէր Հոգիին համար, որ իրեն հաւատացողները պիտի ընդունէին, իսկ Հոգին տակաւին չէր տրուած, քանի Յիսուս փառաւորուած չէր:

Ժողովուրդէն ոմանք, երբ լսեցին այս խօսքերը, ըսին. «Ասիկա է ճշմարիտ մարգարէն»:

Ուրիշներ կ'ըսէին. «Քրիստոսն է»:

Իսկ ոմանք ալ կ'ըսէին. «Միթէ Գալիլեայէ՞ն պիտի գայ Քրիստոսը: Սուրբ գիրքը չ'ըսէ՞ր, թէ Քրիստոս Դաւիթ թագաւորի սերունդէն պիտի ըլլայ եւ Դաւիթի քաղաքին՝ Բեթլեհեմի մէջ պիտի ծնի»:

Եւ Յիսուսի պատճառով տարակարծութիւններ յառաջ եկան ժողովուրդին մէջ: Ոմանք ուզեցին ձերբակալել զինք, բայց ոչ ոք համարձակեցաւ ձեռք զարնել:

Երբ տաճարին պահակները վերադարձան, աւագ քահանաներն ու փարիսէցիները հարցուցին անոնց. «Ինչո՞ւ զինք հոս չբերիք»:

Պահակները պատասխանեցին. «Այս մարդուն պէս խօսող երբեք չենք տեսած»:

Փարիսէցիները ըսին. «Ի՞նչ: Դո՞ւք ալ խաբուեցաք: Իշխանատրներէն կամ փարիսէցիներէն ոեւէ մէկը հաւատա՞ց անոր: Մեր Օրէնքը չզիսցող տգէտ ամբոխը միայն հաւատաց: Անոնք արդէն իսկ նզովուած են»:

Նիկողեմնոս, փարիսէցիներէն մէկը, որ նախապէս զիշերով եկած էր Յիսուսի մօտ, ըսաւ անոնց. «Արդեօք մեր օրէնքը մարդս կը դատէ՞ նախքան զինք լսելը եւ գիտնալը թէ ի՞նչ ըրած է»:

Անոնք պատասխանեցին Նիկողեմնոսի. «Միթէ դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես: Բննէ՛ Սուրբ գիրքերը եւ պիտի տեսնես, թէ Գալիլեայէն մարգարէ չ'ելլեր»:

Ապա ամէն մարդ իր տունը դարձաւ:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Ս. ՍԱՀԱԿ ՊԱՐՔԵՒ ԶԱՅՐԱՊԵՏ

Ս. Սահակ Պարթեւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի տոհմէն, Մեծն Ներսէս Կաթողիկոսի որդին էր: Անոր ապրած կեանքի, վարած հայանպաստ քաղաքականութեան մասին մանրամասն տեղեկութիւններ կը հաղորդէ հինգերորդ դարու պատմիչ՝ Ղազար Փարպեցիին իր «Հայոց պատմութեան» աշխատութեան մէջ:

Սահակ Պարթեւ Հայրապետ ծնած է Կեսարիա, 384 թուականին: Սուրբը կը ստանայ յունական կրթութիւն եւ կը դառնայ հմուտ ժամանակակից երաժշտական ու հոնտորական արուեստին եւ փիլիսոփայութեան: Ս. Սահակ կ'ապրի իր հօր հոգածութեան ներքեւ: Թէեւ քաջ գիտակ էր յունարէն, ասորերէն եւ պարսկերէն գրականութեան, բայց աւելի խելամուտ էր Սուրբ Գիրքի ընթերցանութեան: Կը սիրէր աղօթել եւ լեցուն էր Աստուծոյ Հոգիով ու շնորհներով: Չափահաս դառնալէն ետք շրջապատը կը ստիպէ, որ Ս. Սահակ Պարթեւ մնայ աշխարհական, որպէսզի շարունակուի Լուսաւորիչի տոհմը: Ան յաջողաբար Աստուծոյ կը խնդրէ, որ իրեն արու գաւակ մը պարգեւէ: Սակայն կը ծնի Սահականուշը:

Վաղարշապատ մայրաքաղաքի մայր եկեղեցւոյ մէջ Աւագ Հինգաբթի օր, պատարագի ընթացքին, Ս. Սահակ, որպէս սարկաւազ պետք է սպասաւորեր:

Պատարագի աւարտին, երբ ան նստած էր Ս. Սեղանին մօտ, վրան թմրութիւն մը կու գայ: Աստուծոյ հրեշտակը լուսաւոր մարդու կերպարանով կ'երեւի եւ կը յայտնուի, որ պիտի դադրի Լուսաւորիչի տան քահանայապետութիւնը, իսկ Արշակունեաց թագաւորութիւնն ալ պիտի խափանուի:

Ս. Սահակ կը նուիրուի քահանայապետական կարգին եւ միաժամանակ կը հոգայ եկեղեցւոյ պետքերը: Իր Սահականուշ դուստրն ալ կնութեան կու տայ Համագասպ Մամիկոնեանին:

387-ին, կը ձեռնադրուի կաթողիկոս: Հակառակ տիրող քաղաքական անբարենպաստ պայմաններուն, հայոց Վոստանայոսի թագաւորի եւ Ս. Սահակ կաթողիկոսի համատեղ ջանքերով երկիրը կ'ապրի խաղաղութեան մէջ ու կը բարգաւաճի: Վոստանայոսի բարեպաշտ թագաւորի օգնութեամբ ձեռնամուխ կ'ըլլայ բազմաթիւ վանքեր ու եկեղեցիներ կառուցելու եւ միաժամանակ կը նորոգէ Ս. Հովհիսիմեանց վկայարանը: Որոշ ժամանակ ետք միաբանելով Ս. Մեսրոպի հետ կը զբաղի հայոց նշանագիրներ գտնելու սուրբ գործով: Իր աշակերտները կ'ուղարկէ գանազան քաղաքներ, որպէսզի գտնեն բազմաթիւ օգտակար գիրքեր, հայերէնի թարգմանեն եւ գործածեն հայոց դպրութեան մէջ: 417-ին Ս. Սահակ կը դիմէ Կայսեր եւ Կ. Պոլսոյ պատրիարքին, իր թոռան՝ Վարդան Մամիկոնեանի հայոց սպարապետ նանչնալու խնդրանքով: Կայսրն ու Պատրիարքը յարգելով Հայրապետը կ'ընդառնան անոր խնդրանքին:

ՄԵՐ ԶԱՅՐԵՐՈՒՆ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

ՊԱՅՏՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Մեր ժամանակակից սերունդը պահեցողութիւնն ըսելով թերեւս կը հասկնայ մտեղէնէ, կաթնեղէնէ եւ ամէն տեսակի կենդանական արտադրութենէն հրաժարիլ: Ասիկա սակայն պահքի մասին ուշ ժամանակներուն եւ քաղքենի դասակարգին ըմբռնումն է: Սկիզբէն այնպէս չէ եղած: Ըստ Աստուածաշունչի տուեալներուն, պահեցողութիւնը սուգի եւ ցաւի շրջան մըն է, ինքնագրկանք մը՝ կամ ինքզինքին տրուած կամաւոր պատիժ մը, որ կ'իրագործուէր որոշ ժամանակ մը ամբողջովին հրաժարելով ուտելի եւ խմելի, ինչպէս նաեւ՝ ամէն տեսակի ՀԱՃՈՅՔէ: Կարելոր է այս վերջին պարագան, այսինքն՝ հրաժարիլ նաեւ հաճոյքէ, որովհետեւ պահք եւ հաճոյք իրարու հակադիր երեւոյթներ են, եւ հետեւաբար կարելի չէ երեւակայել պահեցողութիւն մը, որուն կ'ընկերանայ նաեւ խաղ, ուրախութիւն եւ պար: Ուրեմն կրօնական նպատակով ինքզինքին պարտադրուած որեւէ գրկանք պահեցողութիւն է:

Պահքէն անբաժան էր ԱՂՕԹՔԸ: Եթէ ուսումնասիրենք սուրբ Գիրքը, պիտի տեսնենք, թէ ուր որ պահքի մասին հրաման կը տրուի՝ կը յանձնարարուի միաժամանակ աղօթքը: Երբ մարդիկ պահեցողութիւն կ'ընեն, միաժամանակ կը կիրարկեն նաեւ աղօթքը: Պահքը սակայն հետզհետէ աւելի կիրարկելի դարձաւ, իբրեւ պաշտարանքի նշան եւ արտայայտութիւն:

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ

Եթէ կ'ուզես գիտնալ, թէ Աստուծոյ աչքին ինչ է ճշմարիտ իմաստութիւնը, կարդա՛

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐ 1-41

Արդարներու Երանութիւնը
«Երանի անոր, որ անբարիշտ մարդոց խորհուրդին չի հետեւիր, մեղաւորներու ապրելակերպը չ'ընդօրինակէր եւ զԱստուած ծաղրողներուն հետ ընկերութիւն չ'ընէր, այլ՝ հաճոյք կ'առնէ ՏԻՐՈՋ Օրէնքէն, եւ անոր Օրէնքը կը սերտէ գիշեր ու ցերեկ:

Անիկա կը նմանի հոսող ջուրերու կողքին տնկուած ծառին, որ ճիշդ ժամանակին իր պտուղը կուտայ, եւ որուն տերեւները չեն չորնար բնաւ. անոր բոլոր գործերը յաջողութեամբ կը պսակուին:

Բնաւ այսպէս չեն անբարիշտները, այլ՝ կը նմանին յարդին որ հովը կը տարտղնէ:

Անոր համար ալ անբարիշտները Աստուծոյ դատաստանէն պիտի չազատին, մեղաւորները արդարներու կարգին պիտի չդասուին, որովհետեւ ՏԵՐԸ կը ճանչնայ արդարներու ճամբան, մինչ անբարիշտներու ճամբան զիրենք կորուստի պիտի տանի:

ՆԵՐԵԼԻ ՄԵՂՔԵՐԸ ԻՆՉՊէ՞Ս ԿԸ ՔԱԿՈՒԻՆ

Երբ մարդ կը խոստովանի իր գործած մեղքերը եւ սրտանց կ'ապաշխարէ, անգամ մըն ալ չմեղանչելու որոշումով, կ'արժանանայ մեղքի քանութեան եւ յանցանքի թողութեան: